

Szerkesztőség
Via S. Andrea Troyer loz.

Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

Elofizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— fit
Félévre 6 mesi 3.— »
Negyedévre 3 — 1.50 »
2 óra 2 — 1.— »
Külföldre 1 évre . . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:
Fölvétetnek árszabály szerint a kiad
hivatalban, Battara P. könyvnyomdák

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irod
jában Budapest, Váci-utca, Oppeli
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu
mono nell' ufficio di spedizione in Fium
Tipografia Battara.

1890 márczius 23

Megjelenik minden vasárnap

23 marzo 1890

Olvasóinkhoz!

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük február hó végével lejárt, arra kérjük, szíveskedjenek előfizetéseiket megújítani, hogy a lap küldésében fennakadás ne történjék.

Különösen figyelmeztetjük t. előfizetőinket, hogy előfizetéseiket ezennel szíveskedjenek lapunk kiadó hivatalába küldeni s az előfizetés megújításánál, valamint a lap szélküldésére vonatkozó egyéb föl szövegeknél egy címszalagot mellékelni szíveskedjenek, s ha a lap esetleg késve érkezik, vagy egy-egy szám eltévedt leghelyesebb egy levelező lapon a „Fiume” kiadóhivatalát Battara P. könyvnyomdája (Via Adamich) erről azonnal értesíteni, mely azonnal intézkedik a panasz orvoslása iránt.

Hazánk kereskedelmi képviselete a külföldön.

Kormányunk, mely az utóbbi évek alatt számos fontos intézkedést fogantatott külkereskedelmünk előmozdítására, a hazai ipar fejlesztése érdekében is nem kevésbé nagyszabású tervek megvalósítását tűzte maga elé.

A magyar ipar fejlesztése érdekében tervezett újítások nagy részben már ismeretesek, sajtónak napi tárgyát képezik s reméljük, hogy azok rövid idő múlva mint valósult tények fognak szerepelni.

A „Fiume” tárczája

Egy indiai herceg házassága.

(Egy tengerész naplójából.)
(Vége.)
A herceg azonban neje után még egy harmadik személy kíségetésével foglalkozott. Kíváncsian pillantánk e nem várt vendég felé, ki — meglepetésünkre — egy teljesen arabs öltözködést hordó nő volt. Arcán, szeméi alatt megerősítve, a hosszan lecsüngő „Adjárt” viselése, míg fejét s egész alakját mint tágas köpeny, borította el a bő selyem „Haik”, mely homlokán egy fényes csattal volt öss. efolgálva, az „Adjárt”-ral.
A herceg most nejét fogá karon, ki kezébe fogva vezeté, inkább voná maga mellé az arabs nőt.
A társaság üdülő kiáltásai most újra felhangzottak. Az örömanya homlokán esokolá vejét, karjaiba szorítá leányát, kinek válláról könnyezett, vagy legalább zsebkendőjébe rejtett szemekkel emelkedett föl. Aztán mindnyájan az előterembe toblának, melynek közepén egy nagy asztal frissítővel, borokkal, s eszemékekkel fényesen fölterítve volt.
Az angol főcensul egy sherryvel telt poharat emelve, ékes beszédet tar-

A most tervezett újítások kivitele, illetőleg létrejöttével még egy más s nem kevésbé fontos feladat megoldása várokozik kormányunkra, mely feladatnak kivitele külkereskedelmünk életkérdését képezi a külállamok hatalmas versenyével szemben s e feladat: külügyi képviseletünknek ezerszerű szervezése.

Hogy a hiányos külkereskedelmi képviselet folytán mily hatalmas konkurrencziát teremthetnek egyes külállamok, legjobban mutatják a konzulátusok statisztikai adatai, melyekből világosan kiténik, hogy még a hozzánk közelebb eső balkán államokban is mennyire kiszorították az osztrák és magyar terményeket a francia és angol áruk; sőt a szomszédos keleti országok nevezetesebb piacai is amilyenre el vannak már, árasztva a nyugati államok áru-cikkjeivel, hogy a keleti vasutak daczára is nagy tevékenységre van szükség, hogy iparcikkjeinkkel győzelmet arathassunk. De nem is esodálható s nem is kell megütököznünk ez állapoton, mert külügyi képviseletünk, illetve az osztrák-magyar monarchia külügyi képviselete legnagyobb részben külföldiekre van bízva, kik először is nem ismerik hazánknak belviszonyait, de ha ismernek is, alig van okuk arra, hogy az általok képviselt monar-

chia érdekeit hazafias ambícióval előmozdítsák.

Jelenlegi külkereskedelmi képviseletünk, mely osztrák-magyar ugyan, a magyar érdekekre vajmi csekély figyelmet fordít; úgy, hogy jelentéseiből csak nagy ritkán és elvétve tudjuk meg, hogy mily arányban szerepel a magyarországi behozatal és kivitel az osztrák-magyar behozatali és kiviteli kereskedelmi forgalomban.

Kormányunknak e helyzet megváltoztatása iránti törekvése legelőnyösebben és legbiztosabban az olasz kormány által is tervbe vett konzuli felügyelők alkalmazásával vezetne sikerre, mely felügyelőknek ugyanis hivatásuk volna a magyar kiviteli érdekeket az összes osztrák és magyar konzulátusok kelendő ellenőrzése által előmozdítani. E felügyelet a magyar kiviteli érdekek képviseletére nézve legmerlefelebbben a kereskedelmi múzeum-legtapasztaltabb és legmegbízhatóbb hivatalnokai által volna eszközölendő.

Hogy mily fontos szolgálatot tesznek a konzuli jelentések kellő felhasználásai, bizonyítja, hogy az angol kereskedelmi szakkörök csupa feltékenységből már többször szóltak fel az ellen, hogy az angol konzulok által kiadott jelentések a kereskedelmi kamarák, részéről nem egész terjedelmükben de a

kamarák által megfelelő módon feldolgozva hozzák utasításaitak belföldi kereskedők és iparosok tudomására, mert a Kontinens kereskedői jobban tudják e jelentések ujjmutatásait felhasználni, min az angolok; szóval, az angol kereskedelmi szakkörök még ezei útbaigazításokat is szeretnék megvonni, hogy kereskedelmi érdekeik csorbát ne szenvedjenek s óhajtanak a titkos konzuli utasítások rendszerét behozni.

Külföldi üzleti összeköttetéseink előmozdítására Baross kereskedelmi miniszter a tudakozó irodák felállításával máris a leghatható sabb eszközök egyikét létesítette melynek közvetítéseivel termelőink most azon helyzetbe jutnak, hogy a konzulátusokkal közvetlenül érintkezhetnek, a mit eddig nélkülöztek.

Ezen tudakozó irodák működésére nézve szabad legyen megemlíteni a berlini Schimmelpfenig féle kitünő renomménak örövendő intézetet, mely a berlin központi irodán kívül Bécsben Párisban, és Londonban is bir fiók irodával.

Ez intézet összes személyzet 272 hivatalnokból áll, kik közül 186 működik Berlinben, 31 Bécsben, 8 Párisban és 8 Londonban. Az adott felvilágosítások száma a díj nélküli értesítéseken kívül

érthetlen szót rebegve, eszméletlenül terült el a padozaton.....

Oly megható volt ez egyszerű túlíradt érzelmeinek illető kifakadása hogy mindenki könnybe lábadt szemekkel tolt a herceg és neje köré, kik az eszméletét veszített anyának fölemelésével foglalkoztak. A zavar egy percre általános lón. Mindenki segíteni törekedett és senki nem, rejténi a megindulás könnyűjét. A nemes elégtétel, melyet nejenek s a szegény anyának nyújtott a herceg, oly megragadó, oly őszinte volt, hogy a vendég — miután az alélt nőt szobába viték — apró csoportokba gyűlve, nem győző egyik a másikának értelmezni s festeni a hatást melyet e megindító jelenet gyakorolt rá.

Midőn aztán a herceg kilépett a mellékszobából s tudatá, hogy semmi baj nincs s anya és leánya most egymás keblén sirják fájdalmaikat; minden arczól arathatá a nemes tett legszebb jutalmát — a szívből eredő elismerést.

Nemsokára, mintegy suttogva terjedt el a hír, hogy a Müller pár eltávozott. Mintha csak erre várt volna a vendégsereg, hogy érzelmeinek hangos kifejezést adjon: a poharak megcsendültek, a felköszöntők egymást érték s a kezdetben oly feszes ünnepély egy családi ün-

and Gentlemen! Midőn önöknek becses jelenlétükért szíves köszönetemet nyilvánítanám, legyen szabad ez alkalmat felhasználnom arra, hogy egyúttal a hála adóját is lerójjam azok iránt, kiknek boldogságomat köszönhetem. Sokkal tartozom az atyának, ki reám, idegenre bízta leánya jövőjét; nem csekélyebb elismeréssel kedves nejenek, ki most anyai szívére karolá. Fogadják érte köszönetemet s ígértemet, hogy a reám bízott lényt boldoggá tenni törekedem. Legyenek Önök mindnyájan tanúi ez ígértemnek s egyszersúnd tanúi azon szerencsének, hogy az első lépéssel, melyet az otártól teték, már megközelíthetem célomat, mert rézemál jutott, egy sorstól áldozott árvának visszaadni a szerető édesanyját s az elhagyatott szegény anyának visszaadni gyermekét.

Ime; nóm anyja! — hangoztatá a herceg, az arabs nőhöz lépve — „ki ma egyesül leányával, hogy attól többé el ne váljon s kinek mi, szerető gyermekei, kárpótlást akarunk nyújtani, az évek során át hullatott sanyaru könnyekért!”

A fiatal nő zokogó srással borult anyja keblére, ki egy perzig átkarolá leányát, aztán mintegy erővel kibontakozva az ölelő karokból, egy szívigható kiáltással a herceg lábaihoz omlott, azokat göröcsösen átkulesolá s néhány

tott, melyet az új pár meghatottan, mistress Müller obblizat könnyek között fogadott, míg Müller gazda elégedett arccal, meleg kezzorítások között fejezte ki hálóját e megtiszteltetésért.
A mint az üdvözlések zivaja elesondult, épen sorakozni akaránk az asztal körül, midőn a herceg figyelmet kért. Ismét körülte gyűlt a vendégsereg, nagy félkört formálva, melynek nyílt falén a herceg és neje állottak, ez utóbbi még mindig kézen fogva tartva az arabs nőt, ki látszólag egész testében remegett s kibez a fiatal nő minden pillanatban odahajolt, szelid mosolylyal bátorító szavakat sugdosva.

E nő jelenléte most még inkább felűnt. Kezdetben valami bizalmas eselődnek, vagy dajkának tartók, de azon folyamatos gyöngéd figyelem, melylyel az ifjú pár elárasztá, főleg az ifjú nő, ki keleti szokás szerint — a szeretet kifejezésére — karjánál fogva tartá, bizonyos titkoszerűséget jelzett.

A mint a herceg szólani akart, az arabs nő oly mozdulatot tett, mint kit lábai nem bírnak s roskadó félben van. A herceg támogatólág vállán karolá át a remegőt, csöndesen pár biztató szót sugott s aztán a vendégek felé fordulva, a megindultságtól érezhetően reszkető hangon így szólt: „Ladies

NEMZETI-MUZEI KÖNYVTÁR

évente átlag 500,000-re rug; hol vannak még a tömérdek fávirati értesítések, szóbeli felvilágosítások, vevő jegyzékek megvizsgálása és az ügynökökre, kereskedelmi címekre adott felvilágosítások stb., melyeknek száma szintén százezreket halad meg?

Kiterjedt összeköttetéseit s óriási működését jellemzi már magában az is, hogy a levelezések portójára csupán Berlinben évente átlag 20-25 ezer forintot ad ki.

Páratlan e tekintetben a new-yorki „Mercantile-Agency“, mely a new-yorki központi irodán kívül Észak Amerikában 102 kerületi fiókkal bír s alkalmazottainak száma csaknem 6000-re megy s a naponkint elintézett kérdések száma állítólag 14 ezerre tehető.

A budapesti tudakozó iroda működésére nézve még eddig adatokkal nem bírunk, de reméljük, hogy a közel multban az ipar terén megkezdett mozgalomhoz képest várhatólag számos abonens fogja azt igénybe venni s rövid idő multán szép eredményről számolhatunk.

Adja Isten, hogy ezen újonnan létesített intézetnek működése hazánk ipar- és kereskedelmében virágzó korszakot alkosson!

D. A.

Finne kikötőjének liszt kivitele Nyugateurópába és Brazíliába.

(1890 február hóban). Az Atria és más társulatok gőzhajóin f. év február havában kivitetett összesen 670675 meter mázsa liszt.

E mennyiségből az egyes hazai mal-mokra esik:	
Első budapesti	4677.9
Pesti hengermalom	1473.2
Gízella	2830.4
Concordia	2739.4
Victoria	19690.5
Erzsébet	2536.8
Luiza	2245.6
Pannonia	5054.6
Egyesült	3356.8
Molnárak sűők	3131.0
Haggenmacher	8737.6
Bloek József	1422.4

neppé vált, melyben mindenki legszebb érzelmeit igyekezett tolmácsolni.

S míg a nyárilak helye ily örömjaj-tól zúgott, az esemény híre villám gyorsan terjedt el, előbb az udvaron a koscsik körül levő számos eselőség, s innen a helység beemészült lakói között. Nők, férfiak s gyerekek minden irányból jövő csoportokban omlottak be az udvarra, itt egy sajátságos menet é alakulva.

Elből egy fülhasító arabs zenekar, melyben a resegő trombiták a széthasadásig versenyeztek a réztányérok s a pergő ópra dobokkal, míg az útemet az öreg dob önállóan intézte. Azután a kengyelfutók méltóságteljesen foglalva el az őket hagyományosan megillető helyet, hosszú pálcákkal kezükben minviadorok, egymás között vivás közben negéylesen léptetve nyiták meg a menek. Utánok a férfisereg, tajuksnak sajátos komolyságával, ünnepélyes csendben, melyet csak az öregek s vakok (ezek, mint Isten szolgálói, sehol sem hiányozhatnak) a Korán egy-egy alkalmi jelmondatának kiáltásával törtek meg. Itt a menetet néhány feldiszfitt teve két-két barbarintól vezetve szakította meg, hogy mintegy válaszfalát képezzen e méltóságos nyugalommal lépdelő alakok s azon lármás tömeg között, mely a me-

Lobmayer J. F.	609.6
Piek és Fischer	403.2
Bloek Albert	406.4
István Debreczen	1625.6
Losonezi	101.6
N. Kikindai	709.4
Zakalj-Fiume	1303.9
Szatmári	203.6
I. horvát Károlyváros	711.2
Eszéki	1219.2
Brodí	203.6
Bock B. fia Szeged	150.8
Neumann test. Arad	712.0
Sáip-evé Károlyváros	508.0
Ligetli Szeged	100.0
Dan'el J. Salamon	203.2
Összesen 67067.5	

Mennyiség szerint osztályozva az egyes kikötőkre kivitetett:

Londonba 11693.3 qn, Lisszabomba 15944.1 qn és pedig: Liverpoolba 20753.6 qn., Rouenba 6220.0 qn., Leithba 5180 qn., Glasgowba 5167.7 qn., Hallba 915.6 qn., Déamerikába 649.2 qn., Bordeauxba 400 qn., Rotterdamba 150 qn.

A f. év január havi kivittel szemben 9383.7 m. mázsa bevészlet mutatkozik, mely kevesebbet a braziliai liszt kivitelnek eszkénké-e folytán állott elő.

ÚJ TÁVOLSÁGMÉRŐ MŰSZER.

A „New York Herald“ közli, hogy Bradley A. sorhajó hadnagy é napokban a tengeren eszközzendő mérések könnyítésére, egy új s általa feltalált mérő műszert mutatott be az egyesült államok tengerészeti szakkörének.

Ezen új mérő műszer egy, a távolban kijelölt tárgy és a hajón levő két megfigyelő közötti szög megmérésén alapszik.

A műszer egy kerek fémlapra erősített távcsőből áll s három lábbal, mint a mérnöki asztalok, bárhová is csavarral odacserősíthető. A távcső függőleges és vízszintes irányban szabályozható mozgással bír, úgy hogy a figyelő a megjelölt tárgyat a hajó bármint mozdulata közben is folyton figyelemmel kísérheti. A kör-lapon, mely fokok és perczekre van osztva, a távcső vízszintes mozgása egy a kör-lap kerületére erősített kettős csavarral eszközölthetik, s annak belső területén közvetlenül a távcső mellett egy „galvanometer“ van elhelyezve.

A második figyelő állomáson, melynek egy meghatározott távolságban kell lennie, szintén ily távcső van, mely az első állomás műszerén elhelyezett galvanometerrel villany áram átít tartatik összeköttetésben. A két távcső semmi befolyást nem gyakorol a galvanometerre akkor, ha azok függőlegesen párhuzamos helyzetbe állítatnak, mely helyzetben a gal-

vanometer mutatója a zérust mutatja; de mihelyt ez állásukból kimozdítatnak, az áramlat az egyik oldalon ellentállásra talál, mely ellentállás a galvanometer mutatóját elhajtja kényszerítő és pedig a két távcső által képezett szögnek megfelelő arányban.

A megjelölt tárgy és a két megfigyelő közötti szög a galvanometer elhajlásával jeleztetik.

A szögnek távolsággá való átváltoztatása nem háromszögleti módszerrel, vagy táblázatból való kivonás által történik, hanem közvetlenül a műszer fémlapján alkalmazott készülék jelzi a távolságokat egész 20,000 yardig.

Ezen mérő műszerrel New Yorkban a Chicago keresztező hajón tettek legelőször kísérletet s a nyert eredmények szerint a műszer igen alkalmasnak bizonyult.

A két távcső egymástól 80 meter távolra állítatott föl a hajó fedélzetén s a kijelölt célpont 1500 yard távolságra fekvő gyárkémény volt. Négy mérés eszközöltetett, mely mérések következő eredményeket tüntették elő: az első 1563, a második 1570, a harmadik 1565, és a negyedik 1568 yardot, a középhiány tehát 0.6% volt, a mi azonban további megfigyelések után már 0.5% és 0.3% ra csökkent. E hiány, mely gyakori kísérletek után mindig ugyanazon oldalon mutatkozott, a műszer hiányosságának tudható be.

Természetes, hogy a távolság növekedésével a hibák is arányosan növeked-
nének, de ha a műszernek hibája egyszer és mindenkorra pozitíve megállapítatik s a figyelő is kellő gyakorlattal bír, a leg-pontosabb mérések is eszközölhetők lesznek. D.

Helyi és különféle hírek.

József főherczeg Ő fenségének é hó 19-én volt névnapi alkalmából nagy-számúban jelentek meg a polgárok a társadalom minden osztályából, hogy a kikötő városunkban is oly kiváló népszerűségnek örvendő főherczegnek jó kívánataikat kifejezzék.

A gratulációk a rossz idő dacára is a reggeli óráktól a késő délig egymást követték a szép József villában, hogy hódoló tiszteletük és szeretetük jeléül neveiket bejegyezzék a kitett lve.

Személyes tiszteletet t. t. Gróf Zichy Agost kormányzó, ki jó kívánásainak tolmácsolása után ányuját az orsz. középiskolai tanár egyesület művészi kivitelű díszoklevé, melyet Ő Főnég az orsz. középiskolai tanáregyesület dísztagjává nevezetett ki.

Gróf Zichy Agost kormányzó kívül a tisztelgők között voltak: Clotta polgár-

rint kifejezést, hogy fajak egyik leánya ily elégtételben részesült.

A herczeg gazdagon megajánlkozó a „Scheikeket“, (a nép öregei s egyszers-mint természetes békebírói kik minden népies ünnepélynek kezdeményezői, rendezői s vezetői); — s aztán, mint egy hosszú tüzes kigyó, a menet az udvar-ról lassan kivonult s utánok nemsokára a vendégsereg is kocsira ülve egymás-után eltávozott. szíves búcsúval a ház urától, ki mindenkit megnyert magának.

A herczeg engem egy eszébe theára visszatartott. Láttam, hogy közleni óhajta az utóbbi napoknak a mai család jelenetét előidéző előz ményeit — s engedék szíves marasztásának.

Az égő esibukok bodor füstje mellett aztán kedvteléssel beszélt el, hogyan járt el az anya felkeresésében, mi könnyebben sikerült, mint képzélé; hogyan örült az egyszerű asszony, midőn megtudá, hogy leánya, — kiről elszakítottatá őta hirt sem hallott, életben van; s hogy az anyáról vitt jó hír mily boldogító hatással volt az elhagyatott leányra; lát még a tudat reá a herczegre, hogy esküvőjük órájában egyesíteni fogja őket!...

De addig titokban tartá tervét: hadd őrizzék a Müller pár kényo kedve-
lő száját húsága teltét a sze-

mester, Cattinelli tábornok, Liszky hon-vél százados, továbbá a különböző hatóságok, egyesületek fejei stb. stb.

Változás a helybeli posta hivatal személyzetében. Deissl Sándor a helyb. posta hivatal főnöke, mint értesülünk a jövő hó elején Székesszék-vára lesz áthelyezve s helyére az ottani posta hivatal főnöke báró Busche jön Fiuméba.

A japáni nagykövetség titkára Staagassi csatlaját együtt f. hó 20-án a Dalmáciából jövő Lloyd gőzzel váro-sunkba érkezett.

Gyászhir. Schittar Mária magya é z. hó honpolgár, fiatal festő, ki sok rült képeivel többször nyert pályadíjak s képm. a művészi tehetőség folyton haladással párosulva volt tapasztalat hosszab beteg-ségek után f. hó 19-én elhunyt.

Schittar a festőzetén kívül irodalom-al is foglalkozott; több versét külföldi folyóiratokban az olasz népe-
lő merített, legutóbb egy drámát: „Bastardo di Hunyad o la vergine di buma“, ezim alatt adott ki, mely fény-tanúsága szép irodalmi tehetőségének drámája a helybeli nyári színházban nagytetszéssel elő is adított.

Új iparvállalatok városunkban Rühr Albert helybeli mézárás üzlet tulajdonos mint öntésűnk rövid idő múlva egy esont örök malmot szándékozik felállítani.

E malom a Racina partmenté a Zakalj malom felett levő Banowsky-é e malom helyén lesz felállítva s liszt enyv és spodium gyáctmányával fogja helybeli ipar produktumainkat szaporítani.

Bártl Zsigmond és társai szarvasmarha, sertés é juhhus, valamint baromfi, tojás é vajnak Angliába leendő kivitelére városunkban társaságot óhajtanak szervezni, melynek számára eszköz-
lendő állami kedvezmények iránt a kereskedelmi miniszteriumhoz kérvényt is nyújtottak be, hol mint értesülünk, f. hó 21-én a tárgyban értek zlet tartaték.

Új gőzös. „Sverljuga és Társai“ gőzhajózási vállalatnak a triesti „Stabilimento tecnico“ ban készített „Pola“ nevű új gőzöse f. hó 21-én pénteken érkezett kikötőnkbe. A „Pola“ gőzös 124 ang. láb hosszú 15' széles é 9' magas é 97 tonna hord képességgel bír. A vállalat ezen sze-

gény leánykával, kit tíz év alatt egy pillantásra sem méltatának.

A hívős tavaszi kérés est egy egy esősebb szellője már be be fuvintott a nyári nyílt ébdélőbe, melynek egyetlen halvány lámpája mellett még mindig beszélgetünk. Most egy kis kárpitajtó nyílt meg mögöttünk s azon az ifjú nő lépett közénk, figyelmeztetve a hívős éjre, a belső szobákba vonulásra intett. A herczeg kezénél fogá majdnem gyermek nejt, gyöngyédn magához voná s kendőjével arézt törölgeté, melyen a reá száradt örömkönnyekek felismerhetők valának. De míg ő a felszáradt könnye-
ket akará törölni, saját szemében frissek tomlának...

Látam, hogy boldogabbak ök, sem hogy egy harmadik személy jelenlétére szükségük legyen.

Lóra ültem s a hívős miatt még ragyogóbb csillagu éjben hazafelé léptetve, arról elmélkedém, hogy a boldogság nem annyira vágyaink s reményeink valósulásában rejlik, mint azon örömben, melynek alkotói magunk vagyunk.

Amphibus.

mélyszállás nyelmes. Schneid t. a fiume-p

Edis

Dlugocen mutató b legfőkélet kezét ékes helyezve égy meg gába egy vak felfog

Ugy a oly tisztá szan termé mészettud katona ze szavalata zönséget.

Érdekes tudomány szalldobá tak.

Torp

án Kedde helybeli gyorsaság próba ív mintegy től, vélet röpiút ór galva nag zeli part mentén épület fele lenség, a nem tör azon pill voltak a

Közbi volna az o'y nagy felé, i y szélyeztet zét repes rassék.

Tanunkba felsőbb ok igazgató

H Fiume

fontosak rendelte

1890 márc Smirna lka hó márcz Zengg Veglia Castel márcz Hull p qu. va Cattar Venez kény Zengg likör 2 Pola 1 Márcz Cattar Vengy 2 Zengg Pucis Spalat Valleg Climm Comis Triesz qn. ha

mélyszállításra is jól berendezett és kényelmes helyiségekkel bíró új gőzöse Schmedtz kapitány parancsnoklása alatt a fume-póli vonalon fog közlekedni.

Edison fonograf városunkban.

Dlugogensky fonograf tulajdonos e héten mutatá be közönségünknek Edison egyik legtekélyesebb fonografját. Az egész szerkezet ékszer dobozhoz hasonló fokba van helyezve s bárhol is könnyen felállítható. Egy megfelelő villanytelap hozza mozgásba egy kis kerék közvetítésével a szavak felvételére szolgáló hengert.

Ugy az emberi, mint a zenei hangok oly tisztán reprodukáltak, hogy egészen természetesen tűnnek fel s a Természettudományi klubban produkált katonai zene s Götthe egy költeményének szavala valóban bámulatba ejtette a közönséget.

Érdekes előadásai úgy a „Természettudományi klub”-ba, mint az „Europa” szállodába nagyszámú közönséget vonzottak.

Torpedo robbanás.

Folyó hó 18-án Kedden d. u. 1/2 4 órakor, amidőn a helybeli torpedógyár műszaki osztálya gyorsasági mérések eszközölése végett próba lövéseket tett, egy kilőtt torpedó mintegy 400 méternyi távolságban a parttól, véletlenül szétrobbant. A légből röplött ördögi eszköz apró darabokra szagatva nagy erőpompással hullott a közeli partokra, sőt egyes részecskéi a partmentén fekvő házak és a vegyészeti gyár épület fedelére hullottak le. Szerencsétlenség, a ház fedelék beszakításán kívül, nem történt, mert véletlenségből éppen azon pillanatban az uton közlekedők nem voltak a robbanás közelében.

Közbiztonsági szempontból ohajtandó volna azonban, hogy éppen ez uton, hol oly nagy a személy közlekedés Abbazia felé, így próba lövések alkalmával a veszélyeztetett terület legalább mint a közvezetési közele, lobogó jelzéssel elzárassék.

Tanulmányi kirándulás városunkba. A csurgói ev. ref. főgimnázium felsőbb oszt. tanulói és négy tanára Vida igazgató vezetése alatt április első napjai-

ban tanulmányi kirándulásra jönnék városunkba. A kirándulókát értesítendőnk szerint a helybeli áll. főgimnázium igazgatója és tanárai fogják közreműködésükkel támogatni. A csurgói főgimnázium tanulói az igazgató vezetés alatt, rövid időközben, most másodszor tesznek tanulmányi kirándulást városunkba.

„Szinház”.

„Lohengrin” első előadásairól emeltettük, hogy azoknak kivétel, nem éppen a legkedvezőbbben sikerült; most azonban többszöri előadás után úgy a korus, mint a zenekar, melyeknek készültségét az előadás hiányosságaitokozták, annyira javult, hogy méltán elismeréssel nyilatkozhatunk róluk s főleg Golscian mesternek működéséről. „Lohengrin” még csak e hét elején fog előadni s pénteken már a „Nabucco” kezdül színi, melynek próbái még a múlt hét folyamán tartottak.

Kereskedelmi és tengerészeti hírek.

Fiume kikötőjének hajóforgalma márczius 14-21 ig. Fiume kikötőjében e lefolyt hét alatt a 10 tonnán aluli hajók kivételével megfordult összesen 155 hajó; és pedig érkezett 88, indult 67. Ezek közül gőzös 70, vitorlás 85.

Lobogó szerint 131 osztr. magyar, 18 olasz és 6 angol.

A múlt heti forgalommal szemben többlet mutatkozik 26 hajóval.

Trieszt hajózási forgalma 1885-től 1889-ig.

A trieszti börze-bizottság legújabbán egy kimutatást állított egybe, mely kimutatás elénk tünteti Trieszt kikötőjének legutóbbi 6 évet át közvetített forgalmának mily arányban való emelkedését.

Érkezett		Indult		
Hajó	Tonna	Hajó	Tonna	
1885	6971	1267946	6932	1253051
1886	6806	1151708	6752	1150067
1887	8033	1374877	8223	1393524
1888	7670	1368703	7676	1365845
1889	8213	1447940	8192	1441250

tehát ezen hat évi időköz alatt a befu-

tot hajók száma 1242-vel vagyis 19%-kal, a tonnatartalom pedig 179994 tonnával vagyis 19%-kal emelkedett.

A hajók nemét illetőleg a vitorlás hajók száma ez időköz alatt 166-fal növekedett ugyan, de tonna tartalomban 55920 tonnányi csökkenés állott be; a gőzösök száma 36%-kal s tonna tartalma 22%-kal növekedett.

A cs. és kir. haditengerészet postája.

A cs. és kir. hadügyi miniszterium tengerészeti osztályának iróháza a kútleng reken vitorlázó hadihajók személynete részére a következő helyekre indítja postaküldeményeit: „Aurora” korvett hajó részére f. évi márczius 26-án Suezbe (a hajó érkezési ideje április 4); „Fasana” korvett részére márczius 4-én Apiába, via Queenstown. (a hajó érkezési ideje május 19).

Irodalom.

Battara Péter sajtójából a napokban került ki Schlemmer Károly ismert írónk. „L'Iran” (Scene della vita persiana) című munkájának harmadik kiadása, a mi eléggé tanuszkodik az író műveinek általános kedveltségéről. Az író e művében, Perzsiában töltött éveit alatt szerzett tapasztalatok nyomán ismerteti az ottani szokásokat, viseleteket, nemkülönben az ottani kormányrendszert és a Sah személye körül előforduló fontosabb dolgokat.

„L'Iran” Dr. Dall' Asta Szaniszló ügyvéd, városi képviselőnek van ajánlva. Ára 60 kr.

A „Pesti Hírlap” az új évnegyed küszöbén nem áll elő hasábos reklámmal, hogy elzengje magáról, mennyire magyar, mennyire nemzeti és mily kitünően szerkesztett újság ő. A Pesti Hírlapnak erre már nincs szüksége. Mert Magyarország intelligens olvasó közönsége 12 év óta jól ismeri már a Pesti Hírlap szabadelvű és demokratikus irányát s jól tudja, hogy tartalom tekintetében ma leggazdagabb a napilapok közt. Hogy ehhez képest a legkedveltebb és legelterjedtebb lap Magyarországon, azt meg a hivatalos postai statisztika bizonyítja két-égybevonhatlan

számadatokkal. Csupán annyit óhajt a Pesti Hírlap ezuttal a magyar olvasóközönség figyelmébe ajánlani, hogy munkatársai díszes sorát immár Jókai Mór neve teszi még fényesebbé, aki tárcákkal és apróbb novellákkal gazdagítja ez év folyamán a Pesti Hírlap tartalmát. A most (márc. 20.) kezdett új szezonációs francia regény tíz folytatását az április 1-vel belépő új előfizetők külön lenyomatban fogják megkapni. Az előfizetési pénzek (negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr.) a Pesti Hírlap kiadóhivatalába küldendő, (Budapest, nádor-utca 7. sz.) honnét **mutatványszámokat** is küldenek egész hélig ingyen és bérmentve.

A „Kis Művész” ifjúsági zenelap, mely a legszebb gyermekverseket kellemes és könnyű melódiákkal zenésítve, énekhangra zongora kísérettel közli, Hoós János dévai áll. tanítóképzési zenetanár szerkesztése alatt f. év. márczius havában jelent meg először.

Ez ifjúsági zenelap évente 12 füzetben jelen meg s minden egyes füzet 8-10 darab szép éneket fog tartalmazni.

Előfizetési ára: egy évre 4 frt, mely a „Kis Művész” szerkesztőségébe Dévára (Hunyadmegye) küldendő.

Uj zenemű. Táboreszky Nándor nemzeti zeneműkereskedésében Budapesten IV. kerület váci utca 30 sz. Legújabbán megjelent:

„Nemzeti dal” „Talpra magyar hi a haza! Petőfi Sándortól. Énekhangra zongorakísérettel vagy csak zongorára két kézre szerző: Földényi Frigyes.

Ára 1 frt,

Nyilt-tér.*)

Dr. Bellen András ügyvéd tudatja, hogy ügyvédi irodáját a Via Municipio 552 számú Giacich-féle házban nyitotta meg.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a (szerk).

Felelős szerkesztő: Schmidt Jakab. Szerkesztő-tulajdonos: Mócs Zsigmond.

Heti értesítő

Fiume kereskedelmi forgalmáról

1890 Márcz. 11-17-ig.

Tengeren behozott és kivitt fontosabb áruknak származási és rendeltetési helyszerinti kimutatása:

I. Behozatal.

- 1890 márczius 11-én. Smirne dohány 125 qn. Ika horgany 4 qn.
- márcz. 12-én. Zengg dara 176 qn, donga 13000 drb. Veglia bor 14 qn. Castelmuschio tűzifa 19 m³.
- márcz. 13-án. Hull pamutolaj 60 qn. juta 30 qn. gep 9 qn. vasárú 18 qn. Cattaro bor 5714 qn. olajbogyó 56 qn. Venezia rizs 160 qn. zsák 36.7 qn. gyékény 28 qn. faolaj 11.9 qn. szappan 2.3 qn. Zengg tengeri 1407 qn. fagygyú 814 qn. likőr 25 qn. Pola bórók 8.6 qn.
- márcz. 14-én. Cattaro fémáru 546 qn. olaj 11.7 qn. növény 28 qn. bor 24 qn. Zengg dara 20 qn. Pucischie 539.8 qn. Spalato bor 202 qn. Vallegrande 141.9 qn. Cimmo homok 280 qn. Comisa bor 106.9 qn.
- márcz. 15-én. Trieszt kávé 83.4 qn. déligyümölcs 99.4 qn. hal 9.8 qn. Vasáru 34.2 qn. bórók

II. Kivitel.

- 1890 márczius 11-én. Leith árpa 1852.4 qn. liszt 1651 qn. felelőtlős 606.5 qn. deszka 1298 drb. donga 12000 drb. Rouen liszt 900 qn. köles 100 qn. Gibraltár dohány 1555.6 qn. papír 56.5 q. Malta gép 4.1 qn. donga 81200 drb. négy-szegfű 555 drb. szálfa 90 m³. átalfa 57.5 m³ Catania fatábla 18043 drb. rud 600 drb. Mess na fatábla 12036 drb. donga 900 drb. rud 400 drb. Zara liszt 181 qn. burgonya 18 qn. Étel-miszter 7 qn. Zengg liszt 104 qn. tészta 9 qn. rizs 7 qn. pamutárú 8.5 qn. déligyümölcs 7.6 qn. Eszet 29.6 qn. kávé 9.5 qn. korpa 19 qn. Ika liszt 24.4 qn. ezukor 10 qn. tengeri-liszt 11 qn. ásványvíz 2.1 qn. tengeri 5 q. Cervignano rizs 600 qn. Traghetto zab 40 qn. Trieszt liszt 100 qn. rud 1500 drb. Lissa liszt 85 qn. rizs 11 qn. buza 20.4

- 1890 márcz. 12-én. qn. donga 3100 drb. erősdeszka 122 drb. márczius 12-én. Lissabon liszt 17277 qn. Pola liszt 58.5 qn. tengeriliszt 7 qn. sör 6 qn. bórók 8.8 qn. Ika liszt 8.9 qn. hal 1.2 qn. Ravenna tűzifa 48 m³. Scutari deszka 1669 drb. fatábla 1000 drb. rizs 4 qn. Trieszt erősdeszka 2280 drb. Pesaro donga 5000 drb. erősdeszka 1500 drb. S. Martino rizs 4 qn. tengeri 6 bn. buza 55 qn. márczius 13-án. Algir talpa 14770 drb. Metcovich ezukor 58 qn. köolaj 55 qn. liszt 226.8 qn. zöldség 7.1 qn. zsír 11.7 qn. rizs 15.8 qn. zab 26.9 qn. bor 10.7 q. sör 11.3 qn. Ragusa liszt 71 qn. rizs 111 qn. tészta 22.9 qn. ezukor 19.8 qn. köolaj 27.4 qn. Zengg liszt 64.6 qn. tengeriliszt 15.7 qn. pamutárú 7.9 qn. rizs 10 qn. ezukor 17 qn. kávé 3.7 qn. dara 22.5 qn. ezet 7 q. burgonya 11.5 qn. Marseille donga 308607 drb. szálfa 500 m³. mángán 293.3 qn. Cittanuova donga 1170 drb. deszka 1048 drb. kátrány 11.2 qn. márcz. 14-én. London liszt 4267.2 qn. tanin 2160 qn. cserfa 56 m³. párketta 7319 drb. mángán 525 qn. talc 200 qn. gyögyfű 18.5 qn. butor 24.5 qn. papír 105.2 qn. ásványvíz 690 qn. sétabót 4.8 qn. Hull donga 8100 drb. cserfa 35 m³. cserkivonat 2150 qn. bab 100 qn. liszt 205.6 qn. bor 18.3 bn. Alexandria papír 1014 qn. butor 46.3 qn. négy-szegfű 1090 drb. deszka 23990 darab. lécz 11742 drb. Port-Siad bor 3 qn. Beirut butor 3 qn. Jaffa butor 4 qn. deszka 4113 drb. lécz 2525 drb. Trieszt rizs 151 qn. papír 204 qn. vaj 7.7 qn. tészta 46 qn. sör 20 qn.

- 1890 márcz. 14-én. Brindisi erősdeszka 500 drb. Majunga fémáru 7.2 qn. pamutárú 3.4 q. Pola liszt 34 qn. rizs 8 qn. tengeriliszt 4 qn. Ika liszt 9.6 qn. tengeri 5.1 qn. Veglia liszt 6.5 qn. ezukor 5 qn. Barletta erősdeszka 1200 drb. donga 500 darab. Porto Civitanuova deszka 2089 drb. lécz 1600 drb. donga 1950. Termoli deszka 2580 drb. donga 960 drb. köolaj 4 qn. Lissa liszt 12 qn. rizs 2. Ragusa liszt 233 qn. erősdeszka 22 drb. Rovigno liszt 350 qn. Rabaz liszt 11.7 qn. márczius 15-én. Cattaro liszt 307.4 qn. rizs 15 qn. pamutárú 25.5 qn. tészta 15 qn. vasáru 10.7 qn. zsír 4.6 qn. ezukor 23.8 qn. bórók 7.8 qn. átalfa 26 m³. Carlobago tengeriliszt 44 qn. liszt 78 qn. ezukor 10.8 qn. tengeri 22.3 qn. kávé 3 qn. Vas 44.7 qn. Ika liszt 11.8 qn. ásványvíz 2 qn. Ravenna átalfa 40 m³ evező 383 drb. rud 1110 drb. fatábla 6653 drb. tűzifa 20 m³. Curzola liszt 20 qn. faáru 4 qn. deszka 480 drb. fatábla 450 drb. Vallegrande búza 50.7 qn. tengeri 14 qn. márczius 16-án. Zengg liszt 15 qn. tengeriliszt 17.9 qn. ezukor 1.6 qn. tészta 2.6 qn. Venezia bor 276.9 qn. ásványvíz 16.4 qn. tengeri 1016 qn. szalma 7 qn. szesz 205.2 qn. butor 3 qn. Veglia liszt 4.2 qn. pamutárú 2.4 qn. Macarsca buza 302.2 qn. butor 5.6 qn. szurok 2 qn. deszka 797 drb. tészta 5.2 qn.

HIRDETÉSEK

Bárkinek ajánlható

Derek egyének kik szabad idejüket jól kihasználni és egy solid képviselőt a tal naponként 5-10 irtot keresni akarnak, felkérnek, hogy ezimöket „Sicher” ezim alatt HAASENSTEIN & VOGLER ezéggel Beesben közöljet.

STOWASSER J.

Cs. és kir. hangszergyáros.

Az összes budapesti katonai zenekarok szállítója Hadsereg-szállító

BUDAPEST, II., lánczhid-utca 5. sz.

Piók: Verona (Olaszország).

Készít és nagy raktárt tart minden-némű húros, fuvófa, réz- és ütő-hangszerekből, czimbalomból pe-dállal vagy anélkül, továbbá minden-némű b-l- és külföldi hangszerke-lékek és különleges olasz húrokból.

HARMONIKÁK.

min lenfé e szabályozott szalon-kintor-nak. Phönix, Ariston, Herophon, Simphonium stb. a legnagyobb vá-lasztékban.

Mindent lelküismeretesen és a legolcsóbb gyári áron szolgáltat ki.

Utolsó újdonság

MECHANIKAI CZIMBALMOK.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

„ADRIA“

Magyar tengeri hajó-zási részvénytársaság.

1890. márczius havában az alant felsorolt első osztályú gőz-hajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugot-európai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályozniák:

		Gőzös		1890. Márczius
Glasgow	Triest, Fiume	„Tisza“		1-10
London	„	„Durham“		1-10
Rio de Janeiro, Santos	„	„Matlekovits“		5-15
Liverpool	„	„Saragossa“ (Cunard-Line)		5-15
Hull, Newcastle o.T	„	„Palermo“		10-20
London	„	„Winstead“		15-25
Rouen	„	„Jókai“		21-31
Newcastle o.T	„	„Szápáry“		21-31
Rouen	„	„Stefanie“		21-31
Liverpool	„	„Tarifa“ (Cunard-Line)		21-31
Fiume	Liverpool	„Tarifa“ (Cunard Line)		1-10
„	London	„Kotka“		1-10
„	New-York	„Victoria“ (Anchor Line)		1-10
„	Bordeaux	„Adria“		10-20
„	Barcelona Rouen	„Tibor“		10-20
„	Liverpool	„Atlas“ (Cunard Line)		10-20
„	Hull, Newcastle o.T	„Rinaldo“		10-20
„	London	„Zaire“		15-25
„	New-York	„Elisia“ (Anchor-Line)		15-25
„	Pernambuco Bahia Rio de Janeiro Santos	„Zichy“		21-31
„	Glasgow	„Tisza“		21-31
„	Liverpool	„Palmyra“ (Cunard Line)		21-31
„	Hull, Newcastle o.T	„Bassano“		21-31

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztézári intézkedések következtében történhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

FIUME, 1890. márczius hóban.

Alapított 1857-ben.

Steinschneider Jakab

I. cs. és kir. szab. ágynemű-gyáros.

6 cs. és kir. fensége Klotild főhercegnő udv. szállítója számos kitüntetések és szabadalmak tulajdonosa,

BUDAPEST,

Király-utca 79, saját házában.

bátorkodik a tisztelt közönsége figyelmébe ajánlani dúsan felszerelt rak-tárát az ágynemű szakmába vágó összes czikkekből, mint közönséges finom és legfinomabb paplanok, ágycetetek, lőszőr és tengeifü mat-ráczok, szalmazsákok, pokróczok és takarók, tollak és pelyhek, vas-butorok, továbbá szőnyegek és függönyök, nemkülönben diván- és asz-taltakarók, stb.

A kitünő hírből álló

WELDLER ÉS BUDIE

fehérnemű és kelengye-gyár budapesti raktára.

Minden fajtájú fehérneműek különösen pedig teljes kihazásítási felsze-relések a legmérsékeltébb áron. Rajzok és ábrák ingyen.

STERNBERG ARMIN

legnagyobb hangszerkészítési ipartelepe

Budapest, VII. Kerepesi út 36 sz.

Mindenemű saját készítményű zenekari és műkedve-lő hangszerek gazdagraktára. Legjobb minőségű czim-balmok Hangszerek alkatrészei és kellékei, valamint legjobb helyi és olasz hangver-senyhurok nagy választékban. Szilárd szerkezetű harmonikumok. A legújabb mechanikai szalonhangszerek: Ari-ston, Herophon, Orpheus (szongora szerkezetű) Symphonion (aczellmű-szerkezetű), és ezek hangjegyeinek ó-rási tárháza. Legújabb Phönix, aczell-bangó, érezkötőkkel, teljes hosszu-ságu zenedarabokkal.

Mindenemű hangszerek javí-tása pontosan teljesítették és ócska hangszerek becséreltetnek. Nagy képes hangszer-árjegyzék kívánatra, ingyen és bérmentve. Harmonikáról kolon árjegyzék jelent meg.

Bihari hegedűje. Még 1698-ban készült a nagy Stradivari csemonai mester műhelyében egy remek hegedű a honnan sok kézen keresztül jutva, I. Napoleon egyik ezredesének, Du-bois Rolandnak birtokába került. Az ezredes Napoleon bukása után Svájcba vándorolt ki és ottan a család egyik tagja Magyarországra

jött, magával hozva ereklje zyanánt a hegedűt is. Az illető elszegényedett s özvegye a hegedűt Biharinak, a híres magyar cigányprimásnak adta el. Azóta ismét sok kézen fordult meg a száraz fa lutes in sterc és a legelső cigányprimások játszottak rajta. Végre a múlt hetekben Sternberg Armin budapesti hangszergyárosnak adták el, a kitől-csak a múlt napokban vette meg Mihailoff orosz hegedűművész, moszkvai zenetanár 6000 forintért. A sok gazdát cserélt hegedűnek a mint mondani szokás, iratai teljesen rendben vannak s egész esomót képeznek. Maguk ezek az elszárgult akták is nagy érde-kűek.

Az 1888 iki nagy nemzetközi világkiállításon Brüsszelben kitüntett. — Diplom de société de médecine de France, Diplome de société d'Hygiène publique de Pa-ris. — A nemzetközi hygien kiállításon Gentben a nagy ezüst éremmel, Pa-risban 1889-ben aranyéremmel lett kitüntette.

Szenzácziós találmány

Férfiak számára

Dr. Borsodi-féle cs. és kir. szabadalmazott elektro-metallikus készülék a férfiú gyengeség (impotentia) gyógyítására. Eltétőleg hat a kimerült idegrendszerre, alkalma-zása és gyógyszer nélkül új erőt és ifjúérezést kölcsönöz az erejavesztett szervezetnek. A készülék alkalmazása föltötte egyszerű.

Eszevehetlen a testen való viselése magában véve is elég a kívánt eredmény előidézésére. Az impotens férfiú már alkalmazása első napján potenciá-t teszi és minden bármily nagy-mérvű férfiú gyengeséget meggyógyít rövid idő alatt.

Dr. BORSODI szabadalma
Budapest, Teréz-körút 4.

BÉCS, I., Kärtnering 3 szám

Kimerítő broszürök kívánatra ingyen küldetnek

BATTARA P. kő- és könyvnyomdája.